



Gemeentebrief

Zomer
2024 | Nr. 2
Jaargang 30

Protestantse Gemeente Bergen op Zoom

zomer



DUURZAAMHEID IN DE ONTMOETINGSKERK: **Practice what you preach**

Dit jaar gaan wij in onze gemeente aan de slag met het thema Duurzaamheid. We vinden het zodanig belangrijk dat we er zelfs voor gekozen hebben om langdurig hiermee aan de slag te gaan.

ds. Ellen
van Sluijs

Allereerst: we willen door studie en verdieping ons nader bezinnen op maatschappelijke vraagstukken en hoe zich dat verhoudt tot geloof en Bijbel. Zo gaan we b.v. aan de slag met het boek: 'Groene theologie' van Trees van Montfoort en zult u ook regelmatig de groene catechismus van Sam Janse voorbij zien komen. De tweede doelstelling is: we willen door concrete acties bijdragen aan een duurzame maatschappij en op weg gaan naar een groene kerk. De groene revolutie breekt natuurlijk niet aan door kleine initiatieven ('t schenken van duurzame koffie, minder papiergebruik etc.). Maar deze sympathieke acties en kleine veranderingen ondersteunen wat we verkondigen (practice what you preach). Deze initiatieven attenderen op mogelijke alternatieven, ze zetten tot denken en tot samen handelen aan. Zowel in de kerk, als ook in onze leefwereld in klein en groot verband. Klein beginnen. Het hoeft niet allemaal tegelijk. Samen gaan we op weg. Stapje voor stapje.

Op deze weloverwogen manier wordt duidelijk dat onze groene activiteiten meer zijn dan hobbyïsme van een paar groen-bevlogen enkelingen. De leden van de Taakgroep Pastoraat vinden het belangrijk om op het proces, op

de weg naar vergroening in te zetten, meer dan op het product of de uitkomst. We gaan samen op weg naar een groene toekomst. Dit ook om op deze manier moralisme te voorkomen, een gevaar dat gemakkelijk op de loer ligt. Het is van belang om gemeenteleden en anderen mee te krijgen in de denkbeweging naar een duurzamere maatschappij. En dat werkt door in te zetten op een intrinsieke motivatie. Steeds blijven uitleggen waarom we vergroening en aandacht voor de natuur en klimaat belangrijk vinden.

Het jaarthema is ook voortgekomen uit enige verlegenheid. In 2004 alweer werd op een oecumenische vergadering van de Wereldbond van Reformatorische Kerken (de WARC), bijeen in Accra - Ghana, een verklaring opgesteld. Met de sprekende ondertitel *'Verbond voor economische en ecologische gerechtigheid'*. De zgn. Accra-verklaring heeft wereldwijd nogal wat weerklank gevonden. Ook in Nederland, waar de landelijke synode van de PKN zich achter de verklaring gesteld heeft en de plaatselijke kerken van harte heeft aanbevolen daar iets mee te doen.

Het voert te ver om in detail op de verklaring in te gaan. Voor mij is daarin het springende punt, dat christenen uit het zuiden een appèl doen, niet toevallig op de plek waar de gevolgen van de slavenhandel uit vorige eeuwen tastbaar aanwezig zijn (Accra). Zij richten een appèl vanuit de eenvoudige maar verstrekkende waarneming, dat we in Christus één



lichaam zijn. Tegelijk merken we dat leven in een wereld die wordt getypeerd door grote verschillen, in rijkdom, ontwikkeling, veiligheid, enzovoort terwijl deze verschillen alleen maar groter worden. Wat zegt dat over de manier waarop wij onze wereldhuishouding (de economie) hebben ingericht? Wat zouden wij, ieder in de eigen situatie, kunnen doen, om daarin veranderingen aan te brengen, naar een meer rechtvaardiger, eerlijker, duurzamere wereld? Ik vertaal de verklaring even in mijn eigen termen - ook om te laten zien hoe dit appèl zich uiteindelijk in onze eigen kleine plaatselijke situatie is uitgewerkt. Verlegen met de grote vragen, maar vastbesloten om daar in het klein iets aan te doen, zijn we als Taakgroep Pastoraat samen met de diaconie, de Kerkenraad en hopelijk met jullie allemaal begonnen: studeren, voorbereiden en ook kleinschalige acties bedenken en hopelijk ook uitvoeren. En steeds is de impuls daarbij het genoemde appèl, de wake-up call van medechristenen, van medemensen, de roep om rechtvaardigheid.

Deze christelijke notie van de gerechtigheid, lijkt mij de eerste bouwsteen te zijn voor een theologie van de duurzaamheid. Met instemming citeer ik de Anglicaanse theoloog, voormalig hoofd van de Anglicaanse kerk, Rowan Williams, dat ecologische vragen afgedaan worden als *“een algemeen respect voor de natuurlijke orde.”* Echter, we moeten ze zien *“als een kwestie van gerechtigheid voor de mens én de niet-menselijke wereld”*. *“Zo is klimaatverandering een kwestie van rechtvaardigheid voor mensen die op geen enkele manier betrokken zijn bij de besluitvorming op wereldwijd niveau, maar die wel de zwaarste lasten dragen van het onverantwoordelijke gedrag van rijkere landen, en voor mensen die na ons zullen komen op deze aarde, onze kinderen en kleinkinderen.”* Aldus Rowan Williams.

Een tweede theologische notie van belang voor een theologie van de duurzaamheid, lijkt mij te liggen in een actuele scheppingstheologie. Ik kan daar in dit blad alleen maar een paar schetsmatige dingen over zeggen.



Voor mij is het volgende van belang:

- Scheppingstheologie is niet een vaag natuuridealisme of een valse natuurromantiek. Het heeft te maken met de specifiek menselijke plaats in het geheel van Gods schepping.
- Scheppingstheologie heeft ook niet te maken met de vermoeiende discussie over de verhouding geloof en wetenschap, die vaak in een verouderd, 19^e eeuwse denkkader wordt gevoerd. Schepping of evolutie is geen thema. Het gaat om de evolutie van de schepping. Via de scheppingstheologie maar ook door de werking van de Heilige Geest, komt er meer ruimte voor noties als: God als het principe van leven, God als de dynamiek in een voortgaand ontwikkelingsproces. God is voor mij niet zozeer de Schepper, maar veel meer de Scheppende. Ik bedoel dat niet als tegenstelling, maar als precisering. Het scheppende werk gaat voort, dat is voor mij ook de betekenis van de Geest, dat wij in die scheppingsarbeid worden betrokken. Dat heeft te maken met onze opdracht. Kernwoorden zijn dan: creativiteit, dynamiek, verbinding, groei, ontwikkeling. In dat verband opnieuw een citaat van Rowan Williams, uit een lezing over menselijke verantwoordelijkheid en het milieu: *“De ‘verlossing’ van mensen en van materieel leven in het algemeen, is een zoektocht naar een vorm van handelen die een onderling verbonden ontwikkeling van de mensheid en haar omgeving in stand houdt en voedt.”*

Als derde en laatste theologische notie, waarvan ook weer geldt dat er veel meer over te zeggen valt dan ik hier kan doen, wil ik attenderen op wat een ‘eucharistische levenswijze’ genoemd kan worden. Hiermee wordt bedoeld dat het bij duurzaamheid niet gaat om de verhouding tussen de individuele gelovige en God, maar komt dit vooral tot uitdrukking in de onderlinge relaties tussen mensen, gelovigen en zoekers, en de relatie tussen gemeenschappen al dan niet christelijk

in mondiaal perspectief. Kort gezegd gaat het om een levenshouding die zich meer laat bepalen door ‘communie’ dan door ‘consumptie’. Kortom: Je doet het samen en als je dat doet ontstaat er als vanzelf gemeenschap.

Het is dus niet zonder betekenis dat diverse activiteiten aangaande duurzaamheid en klimaat gekoppeld zijn aan gezamenlijke maaltijden, aan liturgische momenten zoals kerkdiensten of aan de Veertigdagentijd, waarin bij uitstek een dergelijke levenswijze in gemeenschap beoefend wordt. Bij de Maaltijd van de Heer, leren we tastbaar en lijfelijk dat het leven een gave is, die vermenigvuldigd wordt door te delen, en dat zo in de praktijk van alledag gerechtigheid wordt bevorderd. Een theologie van de duurzaamheid kan zo bijdragen aan nieuwe vormen van leven en samenleven, zowel in kerkelijk verband, als ook in onze samenleving.

Theoloog Sam Janse stelt de vraag of kerken zich wel echt over duurzaamheid moeten uitspreken. Hij geeft zelf het antwoord: Hij zegt dat als christenen nu zwijgen, de vraag kunnen verwachten: “Oma, wat heb jij toen gedaan?” of “Opa, waarom heb jij toen niets gezegd?”.

Vanzelfsprekend gaat de kerk niet opnieuw voorschrijven hoe we leven moeten. In het verleden hebben we ontdekt dat betuttelen averechts werkt. Maar we moeten wel het lef hebben om elkaar aan te spreken op het evangelie. Elkaar bevragen of onze levensstijl past bij de stijl van Jezus Christus. En vooral: we moeten de durf hebben om ons te laten bevragen door de ander. Daarom gaan we aan de slag met het jaarthema duurzaamheid. Juist in de kerk, waar we zoeken naar de wil van God in ons leven en in deze wereld.

TAAKGROEP JEUGD Een nieuw seizoen!

Kom
je ook?

Tienerzondag

Vanaf 1 september 2024 gaan we weer starten met de Tienerzondag. Samen met de tieners (vanaf groep 7 basisschool / 10 jaar) gaan we weer op zoek naar de kerk, de ander, God. En misschien vinden we onszelf ook nog terug. Iedere eerste zondag van de maand vind je ons in het Jeugdthonk op het podium van de Grote Zaal om 10.00 uur (tijdens de kerkdienst). We gaan in gesprek met elkaar, dagen jullie uit, ondernemen samen leuke activiteiten en hopen zo weer een leuke, leerzame en gezellige tijd met elkaar te hebben die uitmondt in een jeugddienst. De data zijn: 1 september, 6 oktober, 3 november, 1 december, 5 januari, 2 februari, 2 maart en 6 april. Op 1 juni 2025 is de jeugddienst. Zet ze alvast in je agenda, save the date! Komen jullie ook? Voor vragen kun je terecht bij Ina Hageman en Liesbeth van Zundert.



Kindernevendienst

We eindigden vorig seizoen met een afsluitende en gezamenlijke jeugddienst op zondag 23 juni. Deze viering was voorbereid door de tieners en de leiding van Tienerzondag. Na deze viering gingen alle kinderen mee naar het Klimbos. En hebben ze heerlijk geklommen en eindigden we deze gezellige afsluiting met een lekker frietje.

Voor dit nieuwe seizoen zijn de data voor de kindernevendiensten weer bepaald. Zoals u van ons gewend bent is er elke eerste zondag van de maand een bijeenkomst. Vanaf 10.00 uur beginnen we in onze eigen ruimte. Noteer alvast in uw agenda: 1 september, 6 oktober, 3 november, 1 december, 5 januari, 2 februari, 2 maart en 6 april. En als afsluiting hebben we op 1 juni de jeugddienst. Voor vragen kun je terecht bij Ruben de Gooijer.



Volkerk

zo. 13 oktober

Meer informatie volgt spoedig...

save the date

Crèche

Voor de leeftijd van 0 t/m 4 jaar willen we crèche blijven aanbieden. Zodat ook ouders van jonge kinderen de mogelijkheid hebben om naar de kerk te kunnen gaan.

Wij zoeken extra leiding!

Meedoen als leiding bij de crèche? Meld je dan aan bij Ruben de Gooijer, rubenski_7@hotmail.com of 06 - 2871 9189.

Bijzondere vieringen in en van de Ontmoetingskerk na de zomer

Viering door Taakgroep Eredienst
Zondag 22 september, 10.00 uur
Allereerst vraag ik uw aandacht voor de dienst op 22 september a.s. Deze viering wordt voorbereid door Taakgroep Eredienst. Theoloog Theo de Riet laat ons nadenken over de vraag: Eén God alleen? Hij neemt ons mee naar het Oude Israël en vertelt ons over de verering van de godin Asjera.

Startweekend
Zaterdag 28 en zondag 29 september, 10.00 uur
Op zaterdag 28 en zondag 29 september vindt het startweekend plaats. Hierover volgt nog nadere informatie. Het thema van het weekend zal 'duurzaamheid' zijn. Op zondag 29 september worden er nieuwe ambtsdragers bevestigd en wordt er afscheid genomen van enkele aftredende ouderlingen en diakenen. Noteer dit startweekend alvast in de agenda.

Volkerk

Zondag 13 oktober

Er is weer een Volkerk! Op het moment van schrijven is er nog geen extra informatie over de locatie, de tijd en het thema te vermelden. Maar houd de gebruikelijke informatiekanalen in de gaten. Zo blijf je op de hoogte van de laatste ontwikkelingen.

Ook na deze zomer en de zomerdiensten over Elia staat er weer van alles op stapel als het gaat over diensten in onze kerk.

80 jaar bevrijding Bergen op Zoom
Zondag 27 oktober, 09.00 uur
Zondag 27 oktober vieren we feest in het kader van 80 jaar bevrijding van Bergen op Zoom en gedenken we de slag om de Schelde. Deze dienst vindt in de Sint-Gertrudiskerk plaats. De dienst begint om 09.00 uur. Onze kerk is die zondag gesloten.

Kerk-Op-Schootviering

Zondag 10 november, 11.45 uur

Op zondag 10 november zal er na de gewone kerkdienst een Kerk-Op-Schootviering worden gehouden voor de allerkleinsten van onze gemeente en daarbuiten. Vanzelfsprekend is jong en oud welkom. De dienst begint om 11.45 uur en duurt een half uurtje.



Gedachteniszondag

Zondag 24 november, 10.00 uur

De laatste zondag van het kerkelijk jaar valt op 24 november. We gedenken dan onze overledenen. We nodigen hierbij hun dierbaren uit. Als gemeente staan we om hen en om elkaar heen.

TOP2000-dienst

We streven er naar om voor Kerst nog een TOP2000-dienst te houden. De datum is echter op het moment van schrijven nog niet bekend. We doen dit samen met de andere Protestantse Kerken op de Brabantse Wal.

Diensten in de woonzorgcentra

In de regel is het zo dat er maandelijks vieringen zijn in diverse tehuizen. Na het vertrek van ds. Wim Lolkema hopen we dit ook zeker zo te houden. Af en toe zal er een dienst uitvallen of op een andere datum of tijdstip plaats vinden, als het niet mogelijk is te ruilen met onze RK-collega's. Bij afwijking zal er altijd tijdig gepubliceerd worden.

U mag uitgaan van vieringen in:

Jacquelineflat

Eerste vrijdag van de maand, 14.30 uur.

't Nieuwe ABC

Derde donderdag van de maand, 10.00 uur.

Stuijvenburgh

Tweede vrijdag van de maand, 14.30 uur.

Residentie Meilust

Derde vrijdag van de maand om 15.00 uur.

Voorganger is ds. Ellen van Sluijs. Organisten zijn Johan Heuseveldt en Piet de Kam. Tevens werken er vrijwilligers van onze en van buiten onze gemeente mee om de bewoners te ondersteunen. Heel fijn dat dit allemaal kan. Onze dank is groot. Ook als je niet woonachtig bent in één van deze huizen ben je altijd welkom om de diensten mee te maken.

VAN DE REDACTIE

Aan alle leden van de Protestantse Gemeente Bergen op Zoom

Als we deze zomerbrief voorbereiden staan we vóór de (school)vakanties en is het kerkelijk seizoen praktisch achter de rug. Een jaar met zondagse vieringen en mooie activiteiten. Met muziek, zang, gesprekken en ontmoetingen en vooral: inzet van velen.

Wanneer u dit leest is de zomer bijna voorbij en komt het kerkelijk- en verenigingsleven weer op gang. We gaan weer in de agenda kijken, afspraken maken, repeteren etc. Deze startkrant wil u daarover informeren. Naast de zondagse diensten is er nog zoveel meer te doen. Alles is er op gericht om mensen te ontmoeten en het leven en leren als gemeente te stimuleren. We hopen op een inspirerende startdienst als begin van het kerkelijk seizoen.

ZONDAG 10 NOVEMBER

Gemeente- vergadering

Op zondag 10 november wordt de gemeentevergadering gehouden. Dan zal o.m. het nieuwe beleidsplan voor de periode 2025-2029 besproken worden. Tevens zal het samenwerkingsproject op de Brabantse Wal toegelicht worden. Deze vergadering vindt plaats in aansluiting op de dienst na een eerste kopje koffie/thee. We hopen dat van velen van jullie met belangstelling aan de bespreking zullen deelnemen; het gaat om de toekomst van onze kerkelijke gemeente.

Eric van der Geer, scriba

VAN DE VOORZITTER

Samen bouwen aan de toekomst: Beleidsplan 2025 - 2029

We staan aan de vooravond van een nieuw beleidsplan. Nou ja nieuw, als een levend document gaan we het plan evalueren en bijstellen en soms ook wijzigen. En in onze levendige gemeenschap spelen de gemeenteleden een centrale rol. Want dat mag ook wel eens gezegd worden: De toewijding aan de wekelijkse kerkdiensten en de betrokkenheid bij het gemeenschapsleven van zoveel gemeenteleden zijn een bron van inspiratie voor ons allemaal.

Er wordt zoveel werk verricht, voor en achter de schermen. Naast het vele werk dat onze ambtsdragers verrichten zijn er inmiddels ook veel vrijwilligers aan de slag. En dat is heel mooi om te zien. Op deze manier waarderen we de tradities die onze gemeente zo sterk maken. Toch moeten we ook open staan voor veranderingen en ons vizier op de toekomst richten. Als kerkbestuur willen we dat doen op een manier die ons toekomstgericht maakt en dichter bij elkaar brengt.

Onze behoeften en verwachtingen zijn duidelijk: We willen verbindend en open met elkaar omgaan en zo nadenken over de toekomst van onze kerk. Dat betekent dat we gaan nadenken over inclusieve initiatieven die alle generaties verbinden aan de ene kant en een verantwoordelijke benadering van duurzaamheid (in de breedste zin des woords) aan de andere kant. Als kerkgemeenschap omarmen we immers deze waarden en zijn ze onze leidraad, ook in de plannen voor de komende beleidsperiode. We zullen ons de tweede helft van dit jaar buigen over een goed gefundeerd plan, waarin onze verlangens en behoeften vertaald zijn. Op deze manier

zullen we met elkaar bouwen aan een sterke, inclusieve en duurzame toekomst voor onze kerk.

Tijdspad

Na de zomerperiode gaan we aan de slag met de ontwikkeling van ons nieuwe beleidsplan voor 2025. Dit proces is geïnspireerd op de volgende waarden:

- **Traditie en Verandering:** We waarderen onze rijke tradities aan de ene kant, tegelijkertijd moeten we ook open staan voor positieve veranderingen die onze gemeenschap versterken.
- **Gemeenschap:** We hechten veel waarde aan de verbondenheid binnen onze kerk en streven ernaar deze te behouden en te versterken.
- **Verantwoordelijkheid:** We vinden het belangrijk dat de kerk een verantwoordelijke rol speelt in de samenleving, met aandacht voor duurzaamheid en sociale rechtvaardigheid.

In september wordt een eerste concept van het beleidsplan voorgelegd aan de ambtsdragers. Dit concept wordt besproken in de verschillende taakgroepen. De colleges van diaconie en kerkrentmeesters vullen ieder hun beleidsplan hierin aan. Op zaterdag 12 oktober bespreken we het beleidsplan uitgebreid met de kerkenraad. In de gemeentevergadering van november zullen we het plan aan alle gemeenteleden voorleggen.

Samenwerking op de Brabantse Wal

Omdat we ons beleidsplan als een levend document beschouwen, betekent dit dat we flexibel zullen zijn en op verschillende onderwerpen zullen werken met een raamwerk. Zo kunnen we optimaal rekening

houden met nieuwe ontwikkelingen, zoals de samenwerking op de Brabantse Wal, de komst van een regiopredikant en gezamenlijke initiatieven met andere gemeenten in de regio.

We kijken ernaar uit om samen met jullie te werken aan een sterke, inclusieve en duurzame toekomst voor onze kerk. Heeft u zelf ideeën, verlangens en wensen?

Schroom niet om ze aan ons kenbaar te maken. We nemen alle suggesties mee in de besprekingen. E-mail Eric van der Geer (scriba) of ondergetekende gerust.

Charlotte Verbraak, voorzitter PG BoZ

TAAKGROEP PASTORAAT

Duurzaamheid en Vergroening

Het jaarthema voor het seizoen 2024-2025 zal zijn: Duurzaamheid en Vergroening.

Het Startweekend - op 28 en 29 september - zal in dit teken staan. We voelen ons betrokken bij dit thema uit respect voor de Schepping, ons door God gegeven. Het houdt in: zorg voor de Schepping, dus voor mens én dier. Met elkaar zijn we hier verantwoordelijk voor. Het hele jaar door zullen we bezig zijn om dit thema inhoud te geven.

De voorbereidingen voor het Startweekend zijn in volle gang en worden mede georganiseerd door leden van alle taakgroepen. Onze droom is om een 'Groene Kerk' te worden waarbij we met elkaar, stapje voor stapje veranderingen zullen invoeren. Het is een boeiend onderwerp en mocht u/ jij ervaring of interesse hebben op dit gebied: geef het aan, want met elkaar weten en kunnen we meer. Welkom!

De 52 wijkjes

In de meeste wijkjes zijn vrijwilligers gevonden die de "Ogen en Oren" willen zijn. Ze wonen in de wijkjes zelf en zien en horen over bijzonderheden. Ook door middel van verjaardagskaarten is er contact. De ene keer sta je voor een grote dichte poort en bel je aan om de verjaardagskaart af te geven. Je drukt op de bel en je hoort: Ja, hallo. Je zegt: ik heb een verjaardagskaart voor u. De stem zegt: gooi maar in de brievenbus... Een andere keer heb je een mooi en waardevol stoepgesprek, waardoor je elkaar beter leert kennen en dat is wat we willen: onderlinge verbinding in de wijkjes.

In oktober wordt er een avond georganiseerd voor alle 'Ogen en Oren' om te horen hoe het is om 'Oog en Oor in de wijkjes te zijn, om ervaringen te delen, te evalueren en om nieuwe ideeën op te doen.

*Ria van der Geer,
voorzitter Taakgroep Pastoraat*

JEUGDUITWISSELINGEN:

Meer dan “een reisje”

*Door ds. Willem Vermeulen
en Jan Voorsluijs*

Sinds Die Wende zijn er twaalf uitgaande jeugduitwisselingen geweest. Hieraan namen meer dan 175 jongeren deel waarvan een aantal meerdere keren. Een deel van deze jongeren is uiteindelijk ook als begeleiding mee gegaan. Er werden tijdens de tussenliggende jaren twaalf retourbezoeken ontvangen. De geplande reizen voor 2020 en 2021 werden vanwege Covid afgelast.

De contacten tussen Bergen op Zoom en Torgau bestaan 40 jaar. In de jaren '80 van de vorige eeuw ontstonden tussen tal van Nederlandse- en Oost-Duitse kerkgemeenten vriendschapsrelaties, ook wel partnercontacten. Deels waren deze contacten “ondergronds”, want in de toenmalige DDR werd met argusogen gekeken naar vriendschapsrelaties tussen personen of organisaties in het communistische oosten met het vrije westen.

De kerkelijke contacten waren vooral bedoeld om de Oost-Duitse gemeenschappen te bemoedigen en steunen. Soms was de steun materieel, maar veelal ook mentaal. Hun positie was benard. Leden van deze gemeenschappen werden geweerd uit overheidsfuncties, onderwijs e.d. Een onderdrukking waar we nu geen idee meer van hebben.

In 1989 viel de muur en in 1990 werden de twee Duitslanden één. De vraag die in het begin van de jaren '90 aan de orde kwam was: hoe nu verder met deze partnerrelaties? In die periode zag je dat veel contacten tussen Nederlandse en Oost-Duitse gemeenten als kaarsjes uit gingen. Er was eenvoudigweg minder vraag naar bemoediging en steun! Soms bleven er wat persoonlijke vriendschappen over, maar ook die stierven dan uit.

In de jaren '90 had ik mijn eerste studieverlof van (toen nog) drie maanden aan één stuk. Ik ben in die periode o.a. naar Torgau afgereisd

en heb als een soort stagiair achter mijn Duitse collega Andreas Rothe aan gelopen. Ik woonde bij hen en bezocht allerlei kerkelijke bijeenkomsten. Ik ontmoette andere collega's en leerde de Duitse kerkelijke structuren kennen. Ook sprak ik veel gemeenteleden. Dat waren heel bijzondere ontmoetingen. We ontdekten al doende dat bemoediging en steun in één richting niet meer nodig waren. Maar tevens ontdekten we een nieuwe uitdaging of vraag voor ons beiden: hoe kun je kerk en christen zijn in de steeds meer seculariserende westerse wereld en hoe kun je jongeren betrekken en toerusten?

Hieruit ontstond het plan om naast de contacten tussen de cantorijen, kerkenraden en at-random-delegaties van volwassenen een gezamenlijk jongerenprogramma te ontwikkelen. En in dit programma werden allerlei doelen samengepakt. Omdat er veel beleidslijntjes samenkwamen was dat de reden voor de Bergse kerkenraad om dit beleidsterrein bij de jeugdraad en jeugdouderling onder te brengen. Van de Duitse kant werd de jeugdpredikant erbij betrokken: een gezamenlijk programma met bezoek en retourbezoek. Niet alleen gast, maar ook gastheer/-dame. De bovenplaatselijke kerk was enthousiast en verleende financiële mogelijkheden én manuren. Aan de Bergse kant konden ook telkens subsidies worden aangeboord.

Het werden hele gezellige reisjes, met leuke ontmoetingen en veel plezier. Ook met een programma waar geschiedenis, religie, cultuur, persoonlijke vorming, sport en spel deel van uitmaakten.

Catechese

Waar de traditionele catechisatie steeds minder vorm kon krijgen was dit de gelegenheid om met de jongeren een aantal onderwerpen te bekijken. Bij een bezoek aan Lutherstad Wittenberg kwam het verhaal van de reformatie altijd aan bod. Daarbij ook het verschil tussen Lutheranen en Calvinisten en de vraag wat er nou precies mis was met de Rooms Katholieken en waarom we nu juist meer aandacht hebben voor oecumene. Bij de bezoeken aan de talloze kerken spraken we over liturgische gebruiken en ontwikkelingen. Kerkelijke vieringen werden bijgewoond en zo was er ook aandacht voor kerkmuziek en liturgie. Als voorbereiding op de reizen werden er altijd een paar bijeenkomsten georganiseerd. De laatste tijd onder de titel 'frietjesavond'. Dan was het het handigst om op vrijdagavond rond 18.00 uur af te spreken en gelijk met elkaar een frietje te eten. Voor groepsvorming en tevens informatieverstrekking waren dit belangrijke momenten.

Vormingsactiviteit



Wereldoriëntatie

Bij bezoeken aan het voormalige Oostblok kon je niet om de Europese geschiedenis heen. Of het nou ging om bezoeken aan Berlijn, Dresden of Leipzig, altijd weer was er het verhaal van de Tweede Wereldoorlog: het fascisme, het nationaal socialisme, maar ook de eigen geschiedenis, Jodenvernietiging en -verraad. Samen met Duitse jongeren werd geregeld het Anne Frankhuis bezocht. De oriëntatie ging verder dan alleen de geschiedenis. Het is heel leerzaam om elkaars scholen te bezoeken. Wat is hetzelfde en waarin zitten de verschillen? Heel indrukwekkend waren ook de bezoeken aan staatsinrichtingen: de EU in Brussel, de Bundesregierung in Berlijn of de ontvangst op het stadhuis of door het provinciebestuur. Altijd met mensen erbij die op alle vragen kunnen ingaan.

(Wereld)diakonaat

In de kerk leer je dat je moet omzien naar elkaar. Ook dat je oog moet hebben voor de wereld die groter is dan de eigen stad. En dat arm of rijk zich op allerlei manieren kan voordoen. Het is niet alleen collecteren voor mensen in nood, maar ook willen leren van andere culturen: "gaven delen wereldwijd". Als je dat ergens in de praktijk leert is het wel met uitwisselingsbezoeken.



Hoe kun je kerk en christen zijn in de steeds meer seculariserende westerse wereld?



Niet elke wedstrijd van Duitsland vs. Nederland eindigt in een trauma

Pastoraat

Voor de predikant en de begeleiders (vaak ook soos-leiding) is een aantal dagen op pad gaan met de groep een uitstekende gelegenheid om “in de wandelgangen” met individuele jongeren in gesprek te komen. Soms waren er heel verdrietige omstandigheden in de thuissituatie waar dan op gereflecteerd kon worden, of speelden er andere vragen. Maar ook de groepsdynamiek was van belang. Jongeren vonden een plekje in de groep en vaak bleven er nog heel lang contacten doorgaan. Bijzondere ervaringen waren o.a. de gezamenlijke vormingsactiviteiten.

Bijvoorbeeld het programma ‘Wurzeln und Flügel’, waarbij ontdekkender wijs allerlei levensvragen op een speelse manier aan de orde kwamen.

Gemeenteopbouw

Voor onze eigen gemeente was het jeugdprogramma ook een bron van inspiratie en groei. Voorafgaande of na afloop van zo’n reis was er altijd een thematische kerkdienst. Jongeren vormden soms zang- of muziek-groepjes en werkten vervolgens weer mee aan kerkdiensten, of we zagen ze terug bij de Vastenavondkerkdiensten.



Gezamenlijke fietstocht in Torgau

De jongeren zochten elkaar vaak weer op door het jaar, bijvoorbeeld op de vrijdagavonden in de jeugdsoos. Maar ook de ouders van deze jongeren kregen een extra band met de kerk. Gasten ontvangen en aan programma's meewerken betekent dat je mensen van de kerkgemeenschap leert kennen. Er waren altijd wel gezamenlijke maaltijden in het programma opgenomen en op deze manier werden de Torgau-jeugdritten een soort smeerolie voor ons kerkelijke leven.

Enkele herinneringen van jeugdige deelnemers, met de jaartallen van hun deelname:

Peter Franssen (1994, 1997):

“Wat mij het meest is bijgebleven van de eerste keer dat we heel veel lol met elkaar hadden. Van 1997 herinner ik me vooral de excursies, onder andere naar Wittenberg en Berlijn.”

Marcel Smidt (1994, 1997, 1999, daarna als begeleider):

“Er was op de reizen altijd een leuke sfeer. Op de Hollandse avond in Torgau hebben we voor alle “gastgebers” lekker Nederlands eten klaargemaakt.”

Isja Domincus (2001, 2004, 2006):

“De busreizen waren altijd een feestje en werden ieder jaar korter door betere snelwegen. Door de uitwisseling leerde je snel Duits te verstaan, maar ook met drie woorden Duits en wat Engels waren de gezamenlijke avonden met de jongeren heel gezellig.”

Marlies Blesgraaf (2006, 2008):

“Ik vond het onderweg erg gezellig in de busjes, met als uitzicht véél gele bloemetjes en beton. Het was erg grappig dat Marcel in het Nederlands een Duitse hamburger bestelde. Hoogtepunt vond ik het dagje Berlijn en het organiseren van de Hollandse avond.”

Tobias Vermeulen

“Op het gebied van geschiedenis, cultuur, taal, muziek, architectuur, politiek, sociale omgang, burgerschap en groepsvorming zijn de jeugd-uitwisselingen een persoonlijke ontwikkeling voor elke deelnemer.”

Mijn liefste lied!

Amie van
Eekelen

Ik ben net terug van een fantastische rondreis door Andalusië (Zuid-Spanje) eind mei als ik door ds. Wim Lolkema benaderd wordt met de vraag om een bijdrage te leveren voor deze rubriek. Meteen plopte het gezegde op: “Wie verre reizen maakt, kan veel verhalen”. En mijn variant daarop: “Wie vaak verhuist, heeft veel ervaren”!

Ik hoeft er niet lang over na te denken en deel met u: “*Licht dat ons aanstoot in de morgen*”- Liedboek nummer 601. Ook wel bekend als “Lied aan het licht”. De tekst is van Huub Oosterhuis, met melodie van Antoine Oomen.

Zodra ik dit lied hoor of zing ploft Amsterdam naar boven. Daar woonde ik met Nico begin jaren '80 van de vorige eeuw. We kerkten in de Nassaukerk, in de Staatsliedenbuurt, waar een bonte verzameling kerkgangers in de kerkbanken zat. De harde kern PKN-ers, een bonte verzameling buurtbewoners en afhankelijk van de vaarroute ook binnenschippers. Zo af en toe schoven ook hun kinderen aan uit het schippersinternaat. Met de cantorij oefenden we dit lied en zongen het in de kerkdiensten. Het lied is in het Liedboek opgenomen in het gedeelte “drie dagen voor Pasen” maar ook op andere dagen van het jaar kun je dit lied uit volle borst zingen. Uit volle borst of met een brok in de keel.

De melodelijn roept veel emoties op. Waar de eerste regels zacht en ingetogen kunnen klinken, komt in de volgende regels een meanderende stroom op gang waarin sommige woorden met nadruk worden gezongen en anderen worden ingehouden. Regelmatig bezochten we de Studenteneklesia waar wij Huub Oosterhuis en Antoine Oomen in levenden lijve konden horen.

Een verhuizing naar Driebergen-Rijssenburg zorgde ervoor dat wij in een heel andere omgeving kwamen wonen. Vanwege mijn werk bij het LCGJ (Landelijk Centrum voor Gereformeerd Jeugdwerk, op de afdeling Kampwerk) was ik ook veel weekenden op pad waardoor de kerkgang en betrokkenheid op een lager pitje stond. Neemt niet weg dat we daar een fijne predikant hadden, ds. Piet van Midden die ons huwelijk heeft ingezegend. Het was een feestelijke dienst met veel aandacht voor alle neefjes en nichtjes en waarin ruimte was voor veel muziek en zang.

Na een verhuizing naar Maastricht werden we warm welkom geheten binnen de protestantse gemeente (St. Janskerk met de rode toren naast de St. Servaesbasiliek). Tijdens een preek met Pasen door ds. Fokkelien Oosterwijk werd ik als door een bliksemschicht geraakt door haar woorden en drong de betekenis van Pasen pas goed tot mij door. Vanaf die tijd ben ik Pasen als het belangrijkste Christelijke feest gaan ervaren. Ongetwijfeld hebben we ook in Maastricht, met de luxe van twee predikanten en een studentenpastoraat, ook dit lied gezongen.

Nu woon ik inmiddels 27 jaar in Bergen op Zoom en ook hier vergezelt dit lied me.

Nieuwe Liedboek 2013. Lied 601

1. *Licht dat ons aanstoet in de morgen
voortijdig licht waarin wij staan
koud, één voor één, en ongeborgen,
licht overdek mij, vuur mij aan.
Dat ik niet uitval, dat wij allen
zwaar en droevig als wij zijn
niet uit elkaars genade vallen
en doelloos en onvindbaar zijn.*

Voor mij voelt het als een oproep om wakker te blijven. En het kostbare leven wat mij geschonken is door mijn ouders, zinvol te leven met het Bijbels visioen voor ogen. Er straalt ook warmte uit en een warme omhelzing. Ook is het een aansporing om op te staan uit verdriet en het onvindbaar zijn, dat heb ik ondervonden na het overlijden van Nico nu alweer ruim vijf jaar geleden. Je zingt jezelf naar het licht toe, je zingt jezelf moed in. Het is een lied voor onderweg - een lichtpuntje.

In het tweede couplet komt het licht zelfs vier keer in verschillende uitingsvormen voor:

2. *Licht, van mijn stad de stedehouder,
aanhoudend licht dat overwint.
Vaderlijk licht, steevaste schouder,
draag mij, ik ben jouw kijkend kind.
Licht, kind in mij, kijk uit mijn ogen
of ergens al de wereld daagt
waar mensen waardig leven mogen
en elk zijn naam in vrede draagt.*

Het licht is buiten mij, om me heen, dragend, maar ook in mij, in mijn ziel. Zoveel licht met zoveel betekenissen!

De regels van het derde couplet vind ik pure poëzie:

3. *Alles zal zwichten en verwaaien
wat op het licht niet is geijkt.
Taal zal alleen verwoesting zaaien
en van ons doen geen daad bekijken.
Veelstemmig licht, om aan te horen
zolang ons hart nog slagen geeft.
Liefste der mensen, eerstgeboren,
licht, laatste woord van Hem die leeft.*

Het licht wordt gekoesterd als iets kostbaars, als een geliefde. Het licht is alomvattend: eerstgeboren, laatste woord - Alfa en Omega. Het laatste woord is aan het licht, zo komen Kerstmis en Pasen bij elkaar.

Na het overlijden van Huub Oosterhuis heeft zijn dochter Trijntje dit liedten gehore gebracht tijdens een gedachtenisviering (21 november 2020 - Petrus in het land). Het filmpje is terug te zien op YouTube of via KRO-NCRV. Of scan onderstaande QR-code.)



CANTORIJ REJOICE **Koormuziek**

In het najaar van 2024 zal ik met Cantorij Rejoice weer aantreden bij enkele kerkdiensten op de zondagochtend. Onze bijdrage zal zoals altijd aansluiten bij de tijd van het jaar en/of bij de lezingen van de zondag.

U kunt ons verwachten op zondag 22 september, zondag 13 oktober (met gastpredikant Wim Lolkema), zondag 24 november (Gedachtenis) en op woensdag 25 december (Kerstochtend). De afspraken voor de zondagen van 2025 zult u later in een andere gemeentebrief kunnen lezen.

Daarnaast zingt Projectkoor Brabantse Wal op zondag 15 december in onze kerk, met een nu nog onbekend programma. Reserveer alvast die zondagmiddag om 17.00 uur! Met het oog op de voortgang van deze prachtige kerkmuziek, roep ik dringend nieuwe zangers op. Er is nog plek bij alten, tenoren en bassen. Lijkt u het fijn om met onze cantorij mee te gaan zingen? Komt u dan eens vrijblijvend meedoen bij de wekelijkse repetitie op maandagavond van 19.00 - 20.15 uur, gewoon in de kerk. U bent van harte welkom! Ook kunt u contact met mij opnemen: a.vogels@kpnplanet.nl of via 0166 - 603 724.

*Annemiek Vogels, dirigent
Cantorij Rejoice / Projectkoor*

COLLEGE VAN DIAKENEN **Actie Voedselbank Samen tegen Armoede**

In januari 2023 hebben we de startseinen gegeven voor het project Samen tegen Armoede. Dit is een samenwerking tussen Kerk in Actie en Voedselbank Nederland, die een aantal jaar zal lopen.

Het idee is om houdbaar voedsel te verzamelen en in een continue stroom aan te leveren bij de lokale voedselbank. Het lijstje met boodschappen is bedacht door de voedselbanken. Het zijn boodschappen waar vaak een tekort aan is bij het maken van de pakketten. De boodschappen kunt u zoals bekend inleveren in de kratten die voor de dienst in de halletjes staan. U kunt ook zelf een speciale doos meenemen en die weer gevuld inleveren in de crècheruimte.

Al ruim 1,5 jaar zien we dat steeds nieuwe boodschappen en dozen meegenomen worden. Wat mooi dat deze actie zo goed blijft lopen! Hartelijk dank aan iedereen die dit mogelijk gemaakt heeft. De dozen brengt Alison naar onze lokale voedselbank, waar ze de lege dozen weer terugkrijgt. Deze dozen zijn elke zondag na de dienst in de kerk verkrijgbaar. Uiteraard mag u zelf bepalen hoe lang u doet over het vullen van een doos, waarvan de inhoud ongeveer € 25,- kost. De diakenen weten de dozen te vinden als u er eentje nodig hebt.

We hopen dat we de actie nog een tijdje vol kunnen houden. Dus neem weer eens een doos mee of vul uw (digitale) boodschappenkarretje wat aan! Het is ook altijd een optie om een donatie aan de diaconie over te maken, dan zorgen de diakenen voor de boodschappen. Dit kan naar: NL93 INGB 0005 8635 48 t.n.v. Diaconie Prot. Gem. te BoZ o.v.v. Voedselbank actie.

Alvast bedankt voor jullie steun!

*Marlies Blesgraaf,
lid College van Diakenen*

VOORAANKONDIGING!
**Koor A58 zingt:
 Kuimba Afrika!**

Zaterdagavond 18 januari 2025 concert
 t.b.v. Kerk in Actie Rwanda in de
 Ontmoetingskerk Bergen op Zoom.



Het 70-koppige koor A58 viert in 2024 zijn vijftiengtigste verjaardag met een concert dat de sfeer van Afrika ademt. Op 18 januari zullen zij dit programma nogmaals uitvoeren in de Ontmoetingskerk. Het programma biedt liedjes met een prachtige verstilling, via het zwarte slavernijverleden, naar trotse opzweepende ritmes. De nummers zijn speciaal voor uitvoering door Koor A58 gearrangeerd. Kuimba is Swahili en betekent 'zingen'. Het aanleren van de ritmes en teksten in Xhosa, Zulu, Swahili en Afrikaans vormt een hele uitdaging maar zingen is wat ze gaan doen! Voor deze gelegenheid is er een speciale muzikale bezetting. Het koor wordt ondersteund met opzweepende percussie door Cora Dellebeke.

Door aandacht voor de podiumpresentatie, gedrevenheid en diversiteit in het repertoire kent Koor A58 een unieke plek in het Zeeuws/Brabants koorlandschap. Een paar voorbeelden: 'Eurosong' was een bijzonder succesvol programma met songfestivalliedjes in een waaier aan talen, uitgevoerd met een twintig koppig orkest. Dan de artistiek unieke productie 'Lijkzigt': een thriller, uitgewerkt in een liederencyclus gecomponeerd door Christian Blaha met

teksten van Peter Swanborn. Een selectie uit dit programma bracht hen in de finale van het Nederlands Koren Festival. 'Mijn vlakke land – en de mensen die er wonen' was een Nederlandstalig programma geënt op ergens wortels hebben, thuis te zijn en te kunnen komen. Bijzonder omdat in de voorbereiding Bart Orye tijdelijk weer terugkwam bij Koor A58, deze keer als dirigent. Koor A58 is niet bang uitdagingen aan te gaan. Zij hebben onder andere een eigen Maestro dirigeerwedstrijd georganiseerd en een 'lichte' versie van een klassiek muziekstuk gebracht.

De ondersteuning op piano door Bart Orye, opgevolgd door Christian Blaha en Rutger de Ronde brengt de muzikale uitvoering naar een hoger niveau. Datzelfde geldt voor het enthousiasme van Rob van der Meule, al 25 jaar de artistiek leider en in 2023 geridderd voor zijn muzikale prestaties.

Kortom houdt u agenda alvast vrij op 18 januari 2025 voor dit prachtige concert van A58 in samenwerking met de ZWO-commissie van de Ontmoetingskerk.

 Ingrid Bras, Werkgroep ZWO

COLLEGE VAN KERKRENTMEESTERS

Actiepunten voor nu en later

De verantwoordelijkheden van de kerkrentmeesters zijn velerlei.

Te weten: personeel en vrijwilligers; gebouwen inclusief orgels; vermogen; geldwerving zoals de Actie Kerkbalans; ledenadministratie; veiligheid, gezondheid en milieu; privacy (AVG); archiefbeheer inclusief registers; begraafplaats; verzekeringen; kerkblad.

Hoewel al deze zaken ons voortdurend bezighouden, zijn er ook onderwerpen waar we in een bepaalde periode extra aandacht aan besteden. De afgelopen tijd was dat o.a. Veiligheid, gezondheid en milieu. We hebben een rondje door het kerkgebouw gemaakt en een fotoverslag gemaakt van al wat aandacht behoeft. De VKB (landelijke organisatie kerkrentmeesters) en de PKN (landelijke kerk) hebben een aantal templates beschikbaar gesteld voor een Veiligheidsplan. Die zijn veelomvattend. Veel is er al, maar nog niet allemaal bij elkaar gezet in één dossier.

Ten tijde van het schrijven van dit stukje, zijn we daar volop mee in de weer. Er is een hele actielijst.

Wanneer dit stukje uitkomt, hebben we ook de puntjes op de i gezet tussen de Stichting Protestantse Begraafplaats en het College van Kerkrentmeesters. Wie is verantwoordelijk voor wat? Hoe ziet de (financiële) toekomst op de lange termijn eruit voor de begraafplaats? Een meer vrolijke noot is het gebruik van het orgel. Als je de elektronische agenda bekijkt, die onze koster bijhoudt, dan zie je dat het orgel / de orgels dagelijks gebruikt worden voor oefenen en repeteren. We hebben er dan ook een aantal organisten bijgekregen. En daar zijn we wát blij mee!

Ik noemde de koster, Amber Franssen. Die is binnenkort een jaar in dienst.

Als kerkrentmeesters zijn we heel tevreden hoe ze haar taak invult, met het beperkt aantal beschikbare uren. Het is onterecht om de

ROND DE KERKEN

Kerkblad voor Zuidwest-Brabant

Onder de titel Rond de Kerken staat vervolgens: 'Kerkblad voor Zuidwest-Brabant'. Het is inderdaad het kerkblad van en voor de Protestantse Gemeenten van Bergen op Zoom, Halsteren/Nieuw-Vossemeer, Woensdrecht en Steenbergen.

Al 51 jaar lang staat het nieuws van deze gemeenten in ons kerkblad. We weten zo alles van elkaar. Waar we steeds meer samenwerken, is goed geïnformeerd zijn heel belangrijk en daar draagt Rond de Kerken graag aan bij.

Er zijn twee verschillende abonnementen mogelijk, een digitaal of een postabonnement. Daarbij levert het postabonnement ons veel zorgen op. Allereerst door de kosten.

Het bezorgen wordt steeds duurder, zo waren er dit jaar zowel op 1 januari als op 1 juli tariefsverhogingen. Bovendien zijn er steeds meer eisen voor het sorteren. Daardoor moet het blad in folie verpakt worden. Het bezorgen zelf is een punt van grote zorg. Het blad wordt op woensdag bij de post gebracht en dan moet het op donderdag, uiterlijk vrijdag bezorgd zijn. Daar gaat het nogal eens mis en dan komt

huidige situatie te vergelijken met hoe het was met de vorige koster. Het gaat nu anders, met andere prioriteiten en ook andere taakverdelingen. Zo wordt de schoonmaak gedaan samen met vrijwilligers die trouw en goed op de achtergrond wekelijks hun werk doen. De kosterdienst bij de zondagse kerkdiensten wordt voortreffelijk ingevuld door een andere club enthousiaste vrijwilligers. De planning is dat een aantal van hen in het najaar een BHV-cursus (bedrijfs-hulpverlening) zal volgen, samen met een aantal streamers en kerkenraadsleden. Voor verleden en heden is dan het cirkeltje rond, want BHV valt onder 'veiligheid, gezondheid en milieu'.

De toekomst staat vooral in het teken van continuïteit. Daarbij kan genoemd worden dat we het seizoen 2024-2025 zullen gebruiken voor de overdracht van het voorzitterschap van het College van Kerkrentmeesters aan Piet Biemond. We zijn

heel blij dat hij deze taak op zich wil nemen! Ook zullen we in dit seizoen kritisch kijken in hoeverre alle taken nog kunnen worden uitgevoerd door vrijwilligers, gezien de vergrijzing. We gaan bezien of bijvoorbeeld kerkelijk bureau activiteiten (financiën en administratie) en gebouwenbeheer kunnen worden ondergebracht bij professionele serviceverleners. Deze inventarisatie wordt voor een deel gedaan in Brabantse Wal verband. Met de Samenwerkingsovereenkomst tussen de vier Brabantse Wal gemeenten hebben ook de kerkrentmeesters besloten om minstens driemaal per jaar bij elkaar te komen en dit soort zaken te bespreken om te bezien of we elkaar kunnen helpen en gezamenlijk optrekken met het veranderingsbeleid. Een heel goede ontwikkeling!

Rindert Peerbolte, kerkrentmeesters@pgboz.nl
voorzitter College van Kerkrentmeesters

het kerkblad pas na het weekend. Deze zorgen zijn er bij het digitale abonnement niet. Dit wordt op dinsdag of woensdag toe gemaïld en het abonnement kost maar de helft (€ 17,50). De nieuwe jaargang begint 1 oktober. Omdat we de kostenstijgingen door moeten berekenen, gaat een postabonnement € 35,- kosten.

Vervolgens zijn we gaan kijken naar onze inkomsten. Dankzij de sponsors en de advertenties komt er gelukkig ook geld binnen en dat samen met de abonnementen levert voldoende op om zeventien keer te

verschijnen. Dat is eenmaal per drie weken. De administratie wordt door mevrouw Paula van Herel-van Sprang verzorgd. Zij doet dat met grote inzet. Als u het postabonnement in een digitaal abonnement om zou willen zetten, kunt u haar dat doorgeven (06 - 2348 5599).

Ad Petermeijer,
voorzitter Rond de Kerken

PASTORALE BRIEF

Hemel en aarde, verenigd tezaam

Misschien wel de meest bijzondere doopdienst waarin ik heb mogen voorgaan was tegelijk ook een uitvaartdienst. En hoewel het al heel veel jaren geleden is, staat het nog steeds in mijn herinnering gegrift.

Johan
Bruning

Het kindje was bij de geboorte overleden, en de ouders hadden me gevraagd om voor te gaan bij de uitvaart, maar ook vroegen ze me om hun kind in die dienst te dopen. Of dat helemaal volgens de regels van enige kerk is, weet ik niet, maar eerlijk gezegd heb ik me dat nooit zo afgevraagd. In de kamer van het ziekenhuis ging het mij altijd om wat er zich afspeelde tussen God en mensen, en ik mocht daar dan soms een bescheiden rol bij spelen. En als dat dan wel eens ging wringen mocht wat mij betreft - wellicht wat oneerbiedig gezegd - de kerk even op de gang wachten.

Maar bij die doop hadden de ouders een bijzondere wens. Ze wilden in de dagen voor de uitvaart regenwater opvangen, en met dat water wilden ze dan graag dat ik hun kind zou dopen. Met regenwater!? Ja, en dat was een heel bewuste keus. Voor hen symboliseerde dat de verbinding tussen hemel en aarde, en zo wilden ze zichtbaar en voelbaar maken dat hun kind deel uitmaakte van die twee-eenheid. Het werd een buitengewoon indrukwekkende, emotionele dienst. Inderdaad, de meest bijzondere doopdienst waarin ik mocht voorgaan. Al is mijn ervaring met doopdiensten natuurlijk wel beperkt; als geestelijk verzorger in het ziekenhuis heb je

vaker te maken met een ziekenzalving dan met een doop.

Bij het verzoek van die ouders moest ik denken aan dat oude lied dat ik al op de kleuterschool leerde:
*Daar ruist langs de wolken een
lieflijke Naam, die hemel en aarde
verenigt tezaam.*

Ik vermoed dat niet veel van de mensen die bij die dienst aanwezig waren, dat lied kenden, maar toch, hemel en aarde, verenigd tezaam, het was voor iedereen voelbaar. Het hing als het ware gewoon in de lucht. En als het regent moet ik nog vaak aan die dienst terugdenken.

Verbinding tussen hemel en aarde. Is het niet altijd ook de uitdaging voor een kerk om dat zichtbaar en voelbaar te maken? Mogelijk komt het woord 'religie' zelfs van een Latijns woord dat zoveel betékent als verbinden! Verbinding tussen het verhaal van God en dat van mensen - of zou dat eigenlijk gewoon één en hetzelfde verhaal zijn, en kán je ze helemaal niet van elkaar losmaken? Zoals het klinkt in dat mooie Taizé-lied: *Ubi caritas en amor, deus ibi est.* Waar vriendschap is en liefde, daar is God.

Ik zat eens bij een jong stel om hun trouwdienst voor te bereiden.

Het werd een prachtig gesprek, tot in de nacht. De aanstaande bruid stelde voor om na zoveel woorden gewoon een tijdje samen stil te zijn, en zo hebben we gezeten, hand in hand, minstens een kwartier lang. En alle drie voelden we dat er nog iemand bij ons zat, hand in hand. Hemel en aarde, verenigd tezaam.

Veel mensen kunnen in de natuur zulke momenten van verbinding ervaren. Niet zo gek dat voor de filosoof Spinoza God en natuur bijna in elkaar overgingen. Hij sprak dan ook over God Natuur. Anderen voelen hemel en aarde verbonden in muziek. Zelf moet ik dan meteen aan Johann Sebastian Bach denken. Niet voor niets zei iemand: mensen luisteren naar God, maar God luistert naar Bach.

(Voor de fijnproevers, ik kan het niet laten: zijn cantate Weinen, klagen, sorgen, zagen, waar in een recitatief mineur en majeur samen klinken. Het verhaal van mens en dat van God worden intens verbonden, vormen een eenheid. Een complete preek in dertig seconden, geen dominee die hem dát nadoet!)

Of we zoeken verbinding in een kerk, waar we proberen om in gebed, muziek, verkondiging en zegen, of gewoon alleen al in het samen-zijn, Gods levensverhaal door te laten klinken in óns levensverhaal, en in het verhaal van alle mensen, wereldwijd. Waar we het vieren, hemel en aarde, verenigd tezaam.

Hemel en aarde, verenigd tezaam. Misschien iets om af en toe de gedachten over te laten gaan. Als het regent, bijvoorbeeld...

TAAKGROEP OECUMENE EN SAMENWERKING **Gezamenlijke diensten**

Deze taakgroep stelt zich ten doel om de oecumenische samenwerking in de stad te stimuleren. Als het om samenwerking gaat tussen diverse kerken. Enerzijds door gezamenlijke diensten te organiseren (zie Raad van Kerken), anderzijds ook door het (geloofs)gesprek tussen diverse kerken te stimuleren. Het komende seizoen hopen we met elkaar van gedachten te wisselen over diverse thema's, die ons geloven raken. Van deze taakgroep maken Charlotte Verbraak en Ellen van Sluijs deel uit.

Naast de gezamenlijke vieringen rondom de Bevrijding van Bergen op Zoom en dodenherdenking op 4 mei, de Vastenavenddienst en de jazzdienst zijn er meerdere diensten per jaar die gezamenlijk zijn. Niet alleen met de parochie, maar ook met de Emmauskerk en de Schuilplaats. Gezamenlijke vieringen worden georganiseerd door de Raad van Kerken.

Naast vieringen streven we ernaar om elkaar beter te leren kennen. Dit kan door elkaar te ontmoeten, maar ook elkaar te bevragen over ons geloven. Het geloof van de kerk, maar vooral ook het persoonlijk geloof. We hopen het geloofsgesprek in onze eigen gemeente, maar ook in de ontmoeting met anderen een grotere rol te geven in het gemeenteleven. We zijn van plan om het komend seizoen enkele activiteiten te organiseren waarbij we b.v. met elkaar in gesprek gaan over de rol en betekenis van bidden in kerk en thuis. Wat betekent dienstbaarheid en reikt deze verder dan de eigen kring? De rol en het gebruik van de Bijbel in huis en kerk. Kortom: genoeg om over te praten.

*Ds. Ellen van Sluijs,
Taakgroep Samenwerking*

HET INLOOPHUIS VAN DE **de Ontmoetingskerk en de R.K.-parochie**

De start van het kerkelijk jaar 2024-2025 is voor werkgroepen zoals het Inloophuis weer een moment om bij stil te staan. Dit geldt ook voor alle aan onze Ontmoetingskerk verbonden organiserende en leidinggevende instanties. Het was heel fijn en gezellig het jubileum te kunnen vieren samen met de trouwe bezoekers en vrijwilligers. Toch zijn er wel enige zorgen op de achtergrond.

Die zijn niet nieuw, maar een tekort aan vrijwilligers speelt een rol. Waardoor de huidige bemensing wel lukt, maar met het vaker inzetten van dezelfde mensen. En dan te weten hoe plezierig die paar uren op zondagmiddag zijn voor bezoekers en vrijwilligers. U mag zich aangesproken voelen.

Ook de financiën spelen een rol: hoewel wij zo strak mogelijk de kosten begroten en blij zijn met de bijdragen van de beide kerken is en blijft het passen en meten, en sluiten wij het boekjaar af met een (klein) negatief saldo. Door sponsoring van bedrijven hopen wij weer met een positieve blik naar 2025 te kijken waarbij het bieden van vertrouwde gezelligheid en aandacht voorop staat.

Wij gaan het kerkelijk jaar in zoals dat al nu meer dan 25 jaar het geval is en weten dat ons Inloophuis aan een sociaal/maatschappelijke functie voldoet en dat geeft veel vreugde. Dat willen wij u niet onthouden.

Eric Goossen, lid werkgroep Het Inloophuis

Oecumenisch Middaggebed Sint-Gertrudiskerk

Tweede en vierde woensdag
van de maand, 12.15 uur.

Heel lang geleden, samen met studiegenoten als gast in een klooster, leerde ik het middaggebed kennen. (En ook bij de broeders van Taizé: dagelijks om 12.20 uur.) De kerk is leeg, het is net twaalf uur geweest en het is oorverdovend stil. Maar daar komt, in haar ruisend gewaad, een eerste zuster binnen. Ze steekt kaarsen aan, legt het Evangelieboek open en ze zoekt haar plek. Meer zusters komen binnen. En dan, om kwart over twaalf of half één, begint de liturgie. *God, kom mij te hulp. Heer, haast U mij te helpen.* We zingen een lied, bidden één of meer psalmen, zingen nog eens een lied en lezen een kort Bijbelgedeelte. Er volgt soms een heel korte overdenking. En (daarna): stilte. Vervolgens de gebeden en het oecumenisch Onze Vader. Misschien nog een lied en dan het gebed om zegen. Dit soort gebeden geeft, zou je kunnen zeggen, een liturgische structuur aan je dag. Er zijn ook morgen- en avondgebeden. En in sommige kloosters bidt men zelfs al om half vijf 's morgens het zgn. nachtofficie. In onze stad is twee keer per maand een oecumenisch Middaggebed van (in lengte van tijd) plm. 20/25 minuten. En wel op de tweede en de vierde woensdagmiddag van de maand om 12.15 uur in de sacramentskapel of dagkapel van de Sint-Gertrudiskerk aan de Grote Markt. Het gebed op de tweede woensdag van de maand wordt zo nu en dan geleid door collega Ellen van Sluijs en anders door een R.K.-pastor. Op de vierde woensdag is er altijd een R.K.-voorganger. Na zo'n R.K.-viering vindt ook de uitstelling van het Allerheiligste plaats: dat is een vorm van aanbidding waarbij de gewijde hostie in een monstrans (een houder) wordt geplaatst en gezegend. En aanbeden. U, jij bent bij alle middaggebeden hartelijk welkom.

ds. Wim Lolkema, 13 juni 2024

TAAKGROEP SAMENLEVING

Bijeenkomsten en bezinningsmomenten



Deze taakgroep streeft ernaar op diaconaal/missionair en maatschappelijk terrein als kerk en geloofsgemeenschap (en minder als instituut) zichtbaar en vindbaar te zijn in de samenleving.

Blijvende bezinning is belangrijk. Om te voorkomen dat de bezinning een naar binnen gerichte activiteit wordt, is het van belang de samenleving breed uit te nodigen voor bijeenkomsten en bezinningsmomenten. Waar nodig wordt met andere taakgroepen in de gemeente samengewerkt (eredienst, jeugdwerk, diaconie, samenwerking, pastoraat in het kader van duurzaamheid en wijkwerk etc.).

Zo kijken we terug op een zeer aansprekende voorstelling in de Maagd (mede door deze taakgroep georganiseerd) van Bastiaan Ragas, die zijn eigen ontdekkingsstocht door de Bijbel op bijzondere wijze voor het voetlicht bracht. Ook dit komende seizoen staan er weer activiteiten op stapel, die kerk en samenleving raken. Zo wordt er bijv. op 4 april 2025 de Bergse Passie georganiseerd. Onze kerkgemeenschap en de R.K.-parochie organiseren een eigentijdse plaatselijke Passion. Een initiatief voor kerk en voor de Bergse

samenleving met veel medewerkers, zoals enkele winkels en bedrijven in de stad, diverse koren en harmonieorkesten, Centrum voor de Kunsten etc.

Tevens nemen we deel aan de in juni opgerichte plaatselijke overlegtafel, waarin toegewerkt wordt naar meer toenadering en dialoog in de Bergse gemeenschap. De burgerlijke overheid heeft een overleg opgestart met kerkgenootschappen en religieuze gemeenschappen, zoals met gelovigen van de Turkse en Marokkaanse moskee, de vrijmetselaars en met een Joodse gemeenschap van buiten onze stad. Met deze levensbeschouwelijke en maatschappelijke organisaties worden gesprekken gehouden over allerlei thema's, die de samenleving raken. Aandachtsvelden kunnen bijvoorbeeld zijn de polarisatie in de stad, armoede, jongeren- en ouderenwerk, etc. Tevens gaan we de komende tijd bij elkaar op bezoek om de banden aan te halen. De eerste bijeenkomst werd door alle aanwezigen als een mooie en hoopvolle start ervaren. U hoort hier zeker meer van.

*Ds. Ellen van Sluijs,
Taakgroep Samenleving*

Cultuurpodium Ontmoetingskerk



Activiteiten in het seizoen 2024/25

Colori Ensemble, foto © Foppe Schut

15 september 2024

Colori Ensemble

Rianne, Wilma en Arjen Jongma spelen klassieke en nieuw gecomponeerde meesterwerken. Concerten van dit ensemble met fluit, hobo en marimba worden gekenmerkt door een grote afwisseling in zowel het repertoire als het gebruik van de instrumenten.

10 en 11 oktober 2024

Anna is er nog

Schoolvoorstelling van Bert Vos en the Klezmer Society. Deze muzikale theatervoorstelling is gebaseerd op het kinderboek van Ida Vos en vertelt het verhaal van het joodse meisje Anna in en vlak na de oorlog. Toegang alleen mogelijk voor scholieren op uitnodiging via de scholen.

2 november 2024

De weg

'Een one woman show'. Klassiek muziek theater door Ekaterina Levental. Zij speelt harp, zingt en danst en vertelt over haar Joodse/Oekraïense afkomst en haar zoektocht naar een ander "eigen" leven.

16 februari 2025

Jazz en de groove van vastenavond

Jasper Soffers (vleugel), Hans Mantel (bas) en Wim Kegel (Drums) verzorgen jazz muziek en -improvisaties met uitstapjes naar nummers uit het Bergse vastenavond repertoire.

6 maart 2025

Koning van Katoren

Verteltheater op de donderdagmiddag van de voorjaarsvakantie. Geboren verhalenverteller Eric Borrias brengt ons in de wereld van Jan Terlouw's meermaals bekroonde boek.

30 maart 2025

Trio C-3

'Klezmer-, Balkan- en zigeunermuziek met viool, klarinet en accordeon'. Deze muziekstijl leent zich voor euphorische vrolijkheid maar ook intense melancholie. Spelend en improviserend wordt ons een bruisende middag beloofd. Het trio wordt gevormd door Carel den Hertog (viool), Coos Lettink (accordeon) en Caspar Terra (klarinet).

25 mei 2025

In voorbereiding: Klassiek concert in samenwerking met de "Davidsbündler Music Academy". Deze in Den Haag gevestigde Academy voor professionele musici wordt geleid door Anna Fedorova en Nicholas Schwartz. In samenspraak met hen is een concert in voorbereiding.

Voor meer informatie:
www.scoboz.nl



Word vriend(in) van de Stichting Cultuurpodium Ontmoetingskerk

Graag nodigen we u uit om zich te registreren als vriend(in) van de Stichting Cultuurpodium Ontmoetingskerk te Bergen op Zoom.

UW VOORDELEN:

- + U krijgt als vriend(in) als eerste onze nieuwe plannen te lezen. We gebruiken hiervoor uw e-mailadres.
- + U krijgt als vriend(in) korting bij een geselecteerd aantal activiteiten.
- + U wordt uitgenodigd voor een jaarlijkse vrienden/innen ontmoeting en/of meet en greet na een voorstelling.
- + U kunt al vriend(in) worden met een bijdrage vanaf € 25,- per jaar, per persoon. Maar meer mag ook.
- + Met uw bijdrage steunt u de culturele activiteiten en daarmee de instandhouding van de rijksmonumentale Ontmoetingskerk.

Vast reuze bedankt en we verwelkomen u graag!

Voor uw aanmelding kunt u s.v.p. gebruikmaken van het formulier via: www.scoboz.nl

40 JAAR CONTACTEN

Jubileum Torgau – Bergen op Zoom

Dit jaar vieren we 40 jaar Torgau-contacten en koesteren onze mooie momenten samen.

In april hebben we samen een heel gezellig, cultureel en ontspannen weekend gevierd in Bergen op Zoom. Waarbij er heel veel herinneringen opgehaald zijn. Samen hebben we nieuwe culturele bezocht, waaronder de Hof van Asselbergs en kregen we een rondleiding op Vrederust en daar in de beeldentuin.

Door het mooie weer konden we ook genieten van het strand, de zee en de stad. Lekker samen gegeten, bijgepraat en ontroerd geraakt door de prachtige woorden van Hans-Christoph Sens (vader van de huidige predikant Christiane). Eén van de pioniers in de beginperiode van de uitwisselingen.

Het eerste weekend van oktober 2024 brengen we een tegenbezoek aan Torgau en weten we nu al dat ons daar weer een zeer warm welkom wacht.

Gaan jullie mee? Deze ervaring wil je niet missen!

Voor verdere informatie en opgave kunt u terecht bij Riet Franssen en Ina Hageman

STICHTING PROTESTANTSE BEGRAAFPLAATS Uitbreiding rouwcentrum

Vindt u het goed als we het rouwcentrum uitbreiden? Deze vraag kregen we van Dela. Dela heeft namelijk op de begraafplaats een stukje grond in erfpacht. Daarop staat het rouwcentrum en dat wil Dela uitbreiden.

Ons antwoord was dat we daar in principe geen bezwaar tegen hebben, maar dat we dan wel een nieuwe overeenkomst moeten maken en dat de jaarlijkse pacht omhoog zal gaan. Er wordt nu verder aan de plannen gewerkt en het duurt nog wel een tijdje voor er gebouwd zal worden. Het gaat om een uitbreiding aan de achterzijde van het gebouw, waar nog ruimte is.

We weten allemaal dat het aantal crematies toeneemt en het aantal begrafenissen kleiner wordt. Dat geldt ook voor onze begraafplaats. Daardoor nemen de inkomsten af, maar het onderhoud van de begraafplaats blijft wel doorgaan. Om die reden zijn we naar aanvullende inkomsten gaan zoeken. Dat vonden we in het verhuren van een stukje grond aan Dela en in het verhuren van de aula aan Uitvaartverzorging Jannie Hulsbergen.

Op onze website staat dat de begraafplaats in de eerste helft van de negentiende eeuw aangelegd is, dus zo'n 200 jaar geleden. In die tijd werd het namelijk verboden om nog in kerken te begraven. Daarom werd deze begraafplaats aangelegd, toen ver buiten de stad. Nu ligt de begraafplaats midden tussen woningen, bedrijven en wegen. Toch is de begraafplaats een plek van rust, vooral dank zij de vele grote bomen. De grootste zijn twee hele oude beuken, die inderdaad op de gemeentelijke lijst van monumentale bomen staan. Op de lijst van rijksmonumenten staat een vijftal heel oude graven. Dank zij subsidies konden deze een paar jaar geleden gerestaureerd worden.

Ad Petermeijer

't Winkeltje

De Ontmoetingskerk heeft een eigen winkeltje. De opbrengst hiervan komt ten goede aan het onderhoudsfonds. Een aantal dames komt elke maandagmiddag. Van 13.30 tot 16.00 uur bij elkaar. Er zijn weer volop nieuwe kaarten gemaakt. Ook voor de feestdagen zijn er weer wat spulletjes te koop. Voor inlichtingen: Ans de Laater, fam.de.laater@ziggo.nl of 06 - 3019 4696.

Kerkcafé.

Elke dinsdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur is de kerk geopend. Koffie en thee staat dan klaar. U kunt er terecht voor een praatje of om samen een spelletje te doen.

Voor inlichtingen:

Ans de Laater,
fam.de.laater@ziggo.nl
of 06 - 3019 4696.



Boekenmarkt

De foto, gemaakt tijdens de boekenmarkt van 1 juni, geeft een goed beeld. Er staan allemaal bananendozen, 115 stuks, met boeken.

De dozen staan op tafels en na het opbouwen op vrijdag gaan de deksels van de dozen.

De deksels staan onder de tafels en die gaan bij het opruimen op zaterdag weer op de dozen. Daarna worden de dozen naar de opslag gebracht.

De boekenvoorraad is de afgelopen maanden in delen vernieuwd en voor iedere boekenmarkt wordt wat verkocht is weer aangevuld. Het heeft dus zin om iedere maand even te komen snuffelen. Zoals verteld zijn er 115 dozen met boeken. Deze zijn in categorieën verdeeld. Er zijn 65 dozen met romans, waarvan 6 engelstalig. Populair wetenschappelijk omvat 36 dozen, 8 dozen jeugdboeken, 4 dozen religie en 2 dozen poëzie.

En dan is er nog een aantal dozen met cd's. Bij elkaar een groot assortiment. Op iedere eerste zaterdag van de maand is er boekenmarkt, dus op 7 september en op 5 oktober.

De opbrengst van de boekenmarkt is voor het onderhoud van onze monumentale Ontmoetingskerk. Dat onderhoud kost ieder jaar veel en de boekenmarkt levert daarin een mooie bijdrage. Vorig jaar was dat bijna € 10.000,- een bedrag dat we dit jaar niet zullen halen, omdat we jammer genoeg met de digitale boekenverkoop moesten stoppen. Komt u na het lezen van dit stukje ook eens bij de boekenmarkt op bezoek?

Ad Petermeijer

COLOFON

Deze gemeentebrief is een uitgave van de Protestantse Gemeente te Bergen op Zoom. Wanneer u regelmatig informatie wenst over het kerkelijk leven, kunt u een abonnement nemen op het (regionale) kerkblad "Rond de Kerken". Voor informatie hierover kunt u terecht bij mw. P. van Herel-van Sprang, 06 - 2348 5599. U kunt zich ook inschrijven voor de maandelijkse nieuwsbrief via de website.

Redactie Ella Dwarswaard,
Eric van der Geer, Kees Gideonse,
ds. Ellen van Sluijs
Contact redactie@pgboz.nl
Vormgeving Ruben de Gooijer
Fotografie Jan Verswijveren (p.27)

f *Protestantse kerk Bergen op Zoom*
@ *Ontmoetingskerkboz*
www.pgboz.nl

Verspreiding

Ans de Laater en
vele vrijwilligers

Ontmoetingskerk
Bolwerk Zuid 134, 4611 DX
0164 - 236 165

Lied 934

Ik ben voor jou een nieuwe naam.
Ik ben je God en hiervandaan
ga ik als je schaduw met je mee
door de woestijn en door de zee.

Ik ben er als het leven lacht.
Ik ben er voor je in de nacht.
Ik ben er in je hoogste lied.
Ik ben er als je 't niet meer ziet.

Ik ben de weg waarop je gaat.
Ik ben er zelfs ten einde raad.
Ik ben gegeven als je brood.
ik ben in leven en in dood
je vriend.